

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljtyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

A király még néhány napig nem tér vissza Beográdba.

Beograd, jun. 10.

A politikai életben semmi fontosabb esemény nem történt. Egyes verziók szerint, június 11-ikén okvetlen kiírják a választásokat és felosztatják a szkupstinát. Ugyanakkor be fogják tölteni a kormányban még üresedésben lévő tárcákat és közlik a nyilvánossággal a főispáni leváltásokat és az új főispáni kinevezéseket.

A király érkezését ma délelőttre várták Beográdban és azt hitték, hogy ez alkalommal elintézését nyer

az a sok függő politikai kérdés, a mely már hónapok óta foglalkoztatja a politikai köröket.

Ezzel szemben késő este hírt vettek, hogy a király még néhány napig Topolán fog maradni és így a helyzet tisztázása természetesen ismét halasztást szenved.

Vukicsévity miniszterelnök éppen ezért Topolára fog utazni, hogy a királynak referáljon a politikai helyzetről. Az utazás időpontja azonban még nincs végleg meghatározva.

Demokrata körökben még mindig azt állítják, hogy ettől eltekintve, a választások szeptember 11-ikén fognak lezajlani, tekintet nélkül arra, hogy június 11-ikén elnapolják-e a Házat, vagy sem.

Ellenzéki körökben az a hír járja, hogy a Pasity-frakció még mindig a választások kiírásának a megakadályozásán dolgozik, mert úgy a bel-, mint a külpolitikai helyzetet nem tartja arra alkalmasnak, hogy most folytassák le a választást ilyen feszült atmoszférában.

Az interparlamentáris konferencia jugoszláv tagjai.

Beograd, jun. 10.

Az interparlamentáris konferenciára menő jugoszláv delegáció tegnap reggel utazott el Budiszávjevity vezetésével. A delegáció tagjai Radics Pávle és Marity Krszta.

Chamberlain közeli programja.

Berlin, jun. 10.

Chamberlain vasárnap Drezdába, innen Münchenbe, majd Bécsbe repül, esetleg Budapestre is ellátogat. Egyik sógora, amint ő mondta az újságíróknak, miszter Fehér, magyar ember és a háboru alatt „honvédszakasz” volt. Budapestről vagy Bécsből Chamberlain újra visszarepül Berlinbe.

Megkezdtek Luzatti, Mussolini merénylőjének bűnpörét.

Milánó, jun. 10.

Tegnap kezdette meg a katonai bíróság a Mussolini elleni második merénylet vádlottjának, Luzatti és társa bűnpörének a tárgyalását.

Luzatti kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy a Mussolinire dobandó bomba minden alkatrészét megmérgezték, úgy hogyha csak sebezne a bomba, akkor is halálos legyen a hatása. Sajnálja, hogy a merénylet nem sikerült.

Az albán—jugoszláv ügy a Népszövetség elé kerül?

Beograd, jun. 10.

Dr. Marinkovity külügyminiszter tegnap reggel érkezett vissza Topoláról, ahová kizárólag csak azért ment, hogy a királynak referáljon az Albániával történt szakításról.

Az újságírók érdeklődésére kijelentette a külügyminiszter, hogy az albán ügyben különösebb események nem történtek.

A feszült helyzet megoldásaként tegnap azt a hírt kolportálták a politikai körökben, hogy az SHS kormány beleyezik abba, hogy a vitás albán—jugoszláv ügyet a Népszövetség elé vigyék döntésre.

Cena bég albán követ tegnap este kormányától rendeletet kapott, hogy azonnal kérje ki utlevelét és a követség személyzetével hagyja el Beográdot.

Politikai körökben arról beszél-

nek, hogy Cena bég nem távozik el a fővárosból, hanem még egy utolsó kísérletet tesz kormányánál a kibékülés létrehozására. Ha ez a tervem nem sikerülne, úgy állítólag még a diplomáciai szolgálatot is elhagyja és magánemberként telepedik le Beográdban. Ezzel kapcsolatban politikai körökben várják, hogy a még Albánia területén lévő SHS konzulátusok is parancsot kapjanak utleveleik kikérésére.

Ürítik ki a Saar-vidéket.

Berlin, jun. 10.

A saarvidéki francia megszálló csapatok elvonulása folyamatban van. A város kiürítése három-négy napon belül megtörténik. Minden esetre még a Népszövetség genfi ülészakának megnyitása előtt.

Óriási természékarok Csehországban.

Prága, jun. 10.

Egész Csehország felett tegnap óriási égiháboru vonult el, amely nagy esőzésekkel és több helyen jégveréssel, fagykarakokkal járt. A rozs kileneven százalékát pusztította el az idő, a szőlőkben okozott kár pedig 150 millió esch korona.

Fizetésektelen lett egy nagy budapesti cég. A legnagyobb magyar selyemáruházak egyike, Elsner Oszkár cége, amelynek Budapesten öt üzlete van, egy millió pengő passzívával fizetésektelenséget jelentett.

Romániában lemond a Styrbey-kormány.

Bukarest, jun. 10.

Ma délelőtt minisztertanács lesz, amelyen a politikai helyzet megvitatása után Styrbey Barbu herceg, miniszterelnök javasolni fogja a kormány lemondását, amelyet a délután folyamán már be is nyújt a királynak.

A lemondás oka, hogy a kormányban lévő pártok között nem tudott megegyezés létrejönni arra, hogy a választásokon közös listával lépjenek föl.

Styrbey herceg utóda, hir szerint, Bratianu Jonél lesz.

Wojkow meggyilkolása miatt Lengyelország és Anglia ellen tüntetnek Leningrádon.

Moszkva, jun. 10.

Wojkow varsói szovjet követ meggyilkolása miatt Carkowban, Leningrádban, Minszkben és Kiewben tiltakozó gyűléseket tartottak Lengyelország és Anglia ellen. A népgyűléseken a gyilkosok szigorú megbüntetését követelték és a lengyelországi fehér gárdák felosztatását.

A lengyel kormány tegnap ült össze Varsóban, hogy az orosz szovjetnek Wojkow meggyilkolásakor küldött jegyzékére válaszoljon. A lengyel kormány válaszjegyzékében tiltakozik az ellen, hogy a lengyel

kormányt felelőssé tegyék a megtörtént merényletért. Az orosz jegyzék azon követelésére, hogy a lengyel vizsgáló-bizottságba, amely a gyilkosság ügyét fogja nyomozni, mint megfigyelő, az orosz szovjet egy megbízottja is résztvehessen, azt felelte a lengyel kormány, hogy *nincs kifogása ellene, ha ebben a bizottságban mint megfigyelő egy orosz egyén is résztvesz, de ez nem lehet az orosz követség tagja, hanem csak a meggyilkolt Wojkow özvegyének a jogi képviselője.*

TÖZSDE

Június 9.

Beograd, Newyork 5570—90, London 27610—90, Párizs 22240—440, Zürich 1093 és fél—6 és fél, Milánó 314—316, Berlin 1348—51, Prága 16820—169, Bécs 79975—80275.

Zürich, Beograd 913 és fél, Párizs 2036, London 2525 és egynyelcad, Newyork 520, Milánó 2860, Berlin 12320, Bécs 7317 és fél, Prága 1540, Budapest 9065, Bukarest 311, Brüsszel 7222.

100 dinár ma

Budapesten 10-04 pengő.
Zürichben 9-13 sv. frank.
Berlinben 7-28 ar. márka.
Bécsben 12-43 silling.
Prágában 59-15 esch kor.
Triestben 31-75 lira.
Bukarestben 301— leu.

Értékpapírok. Délenkor 119, Nasci 165, Ganz-Danubius 203, Ganz Villamos 162-50, Pesti Hazai 220, Magyar Hitel 90-20, Olasz Bank 62.

Orient Bioskop UFA-FILM! UFA-FILM!
 Pénteken, jun. 10-én 5, 7 és 9 órákor
 Szombaton, jun. 11-én 5, 7 és 9 órákor
SZENT HEGY.
 Tragédia 7 felvonásban.
 A főszerepekben: Hannes Schneider, Friedrich Schneider, Frieda Richard, Leni Riefenstahl, Louis Trenker, Ernst Petersen.
Jön! CIGÁNY. NERO. **Jön!**

Megrendszabályozták a fürdést.

Ügyelnek az előírt rendszabályok pontos betartására.

Beeskerek, jun. 10.
 A fürdésnél előfordult gyakori szerencsétlenségek arra indították a beeskereki rendőrséget, hogy megrendszabályozza a Bégában való fürdést. Szombaton dobszó utján tudatták a közönséggel a rendőrség által életbeléptetett rendszabályokat, de a közlésnek nem volt eléggé fogantja, azért a rendőrség a jövőben a legerélyesebben ügyel a fürdőzés előírásainak betartására és aki az életbeléptetett rendszer-

bályok ellen vét, azt a legszigorúbban fogja megbüntetni.

A rendőrkapitányság hirdetménye szerint, fürödni csak a megjelölt helyeken szabad. Más helyen a szabadban fürdeni szigorúan tilos. A Béga-parti háztulajdonosoknál nem vetközhetnek idegenek azzal a céllal, hogy a ház előtt a Bégában fürdőjenek. Végül — és ez lesz a közönségre nézve legfájdalmasabb — tilos a Béga-parton fürdőruhában közlekedni. Az erélyes rendelkezéssel betiltották a dresszben sétáló hölgyek és urak korzóját, akik leuszás címén benépesítették a fürdők közelében fekvő partokat.

Egyenlő elbánást kér gazdasági és kulturális téren a magyarság részére az országos magyar-párt.

Beeskerek, jun. 10.

Az országos magyar-párt, mint a „Torontál“ megírta, memorandumot intézett a kormányhoz, amelyben részletesen feltárja mindazokat a kívánságokat, amelyeknek mielőbbi teljesítéséhez feltétlenül ragaszkodik.

A memorandum többek között követeli a községi önkormányzat visszaállítását, a szabad szervezkedés és gyülekezési jog biztosítását. Követeli, hogy a nyugdíjasok közötti különbségek megszűnjenek és a volt magyar közalkalmazottak és nyugdíjasok ugyanolyan mértékű illetményeket kapjanak, mint amilyenben a hasonló rangfokozatu SHS alkalmazottak részesülnek.

A gyászos emlékü névgyűjtemzés megszüntetendő, mindenki saját maga (gyermeknél a szülő) állapítja meg, hogy milyen nemzetiségű.

A magyarok szabadon használhassák nyelvüket a magánéletben, az üzleti forgalomban és a vallási

életben, a magyarok által is lakott községekben alkalmazzanak magyarul tudó tisztviselőket.

Engedélyezzék a magyar hivatásos és műkedvelő szintársulatok, magyar irodalmi, közművelődési, szociális, sport- és dalegyesületek megalakulását és működését.

Gazdasági téren teljes egyenjogúságot, a magyarság ipari, kereskedelmi és bankvállalatai ne kötelezessenek arra, hogy a vállalatokban a többségi részvényt a szláv többségnek engedjék át. Közszállításokban arányos részvételt a magyar vállalatok részére.

A földreform áldásaiban egyforma részesedést. A magyar földnélküliek összeirandók és részükre ugyanolyan feltételek mellett kell földet juttatni mint a szerb földigénylőknek.

Végül magyar tanító- és tanárképző felállítását és a magyar lelkészek utánpótlását követeli a memorandum.

Kommunista monstre-pört tárgyal a beeskereki törvényszék.

A huszonöt vádlott között három fiatalkoru diák.

Nagyszámu érdeklődő közönség jelenlétében folyik a nagy pör.

Beeskerek, jun. 10.

Szokatlanul nagy érdeklődés mellett kezdte meg esütörtökön délelőtt kilenc órákor a beeskereki törvényszék Bunity Ivó tanácsa a kommunista szervezkedés gyanúja alapján letartóztatott, majd részben szabadon bocsájtott beeskereki, kumáni és melenci lakosok bünpörének a tárgyalását. Már jóval a tárgyalás megnyitása előtt megtelt az emeleti nagyterem előtti folyosó érdeklődőkkel, akik türelmetlen izgalommal várták a nem mindennapi monstre-pör főtárgyalását. Az érdeklődés annál nagyobb volt, mert Beeskereken a kommunista-pör az újszerűség varázsával hatott, mert bár többiben voltak kommunista gyanus letartóztatások, ez az első alkalom, hogy az államvédelmi törvény első és második szakaszával vádoltan bántási lakosok a vádlottak padjára kerültek. Az érdeklődők között nagyszámban voltak fiatalok, akik részint kíváncsiságból, részint azért jöttek el a főtárgyalásra, mert a vádlottak között is sok hasonlókoru barátjuk, vagy ismerősük ül.

Néhány percel kilenc óra után bevezették a vizsgálati fogságban ülő tizenhárom vádlottat, majd beengedik a szabadlábban lévő, de szintén letartóztatásban volt tizenkét vádlottat. A gyanúsítottak a vádlottak mindkét padját megtöltötték, a fogházöröknek már nem is jutott hely, külön székre kellett ülniük.

A közönség részére fentartott padosorok az utolsó helyig megteltek, úgy hogy délutánra jegyeket bocsájtottak ki, nehogy a tulzsufolt terem közönsége megakassza vagy zavarja a tárgyalás menetét.

Érdekes, hogy a vádlottak közül a legidősebb 37 éves, négyen tizenhét évesek, a többiek 20–28 évesek. Három gimnazista is ül a vádlot-

tak padján, akik diáksapkával jelentek meg a főtárgyaláson.

Néhány percel kilenc óra után volt be a bíróság a tárgyalási terembe. A tanács elnöke Bunity Ivó törvényszéki elnök, tagjai pedig Markovity Borivoj törvényszéki bíró és Podgradszki Joszif járásbíró. A védelmet Osztóity Zlatko és a hivatalból kirendelt védő, dr. Mrkusity Joszif látja el. Az ügyészi asztalnál Parvanj Andrija dr. ügyész foglalt helyet.

A tanuk névsorának felolvasása után felvették a vádlottak nacionalizmus, majd Bunity Ivó tanácselnök felolvasása a terjedelmes vádiratot. A vádirat az államvédelmi törvény első és második szakaszába ütköző büncselekmény címén kérte a vádlottak megbüntetését, mert a vizsgálat adatai szerint, az állam és társadalmi rend megbontásán és felborításán fáradoztak. A többi ivre terjedő indoklás szerint 1926 szeptemberében Szubotieán földmunkásszövetség címén szervezet alakult és Melencin fiókot akartak szervezni, de a novibecseji fősztorgabiró megtagadta az engedély kiadását azon a címen, hogy a szervezetnek politikai jellege van. Mikor a földmunkásszövetség megalakulása nem sikerült, „ifju bolsevisták“ illetve „elégedetlen szindikalisták“ című titkos szervezetet alakítottak, amelynek kimondottan kommunista jellege volt. Slijapity Milutin kumáni lakósról a házkutatás során kiderült, hogy szervezője volt a szervezetnek. 1926 decemberében titkos gyűlést tartott Rákity Veszelin házában Melencin és itt fektették fel az elégedetlen szindikalisták névsorát. Résztvett ezen a gyűlésen Szemlekar Vojin ismert beográdi agitátor is, aki jelenleg szökésben van és terjedelmes előadásban ismertette a szervezkedés szükségességét. A

második értekezletet januárban tartották ugyanott, éjnek idején és ezen Lonesarszki Zsiva, Pesity Szlávko és mások szólaltak fel és beszéltek a kommunizmusról. Végül ez év január 23-ikán a tartományi választások napján „A városok és községek dolgozó népéhez“ című szerb röpiratokat terjesztettek, a melyeken a monarchia ellen izgattak és a szovjetunió megalakítása mellett agitáltak, egyuttal pedig felszólították a választókat, hogy ott ahol kommunista jelöltek nincsenek, ne szavazzanak, mert ezzel csak a burzsoázia megerősödését segítik elő.

A vádirat ismertetése után megkezdtek a tanuk kihallgatását. Először Slijapity Milutin kumáni földműves vallomását vették jegyzőkönyvbe.

Bunity tanácselnöknek arra a kérdésére, hogy mit tud védelmére felhozni, a vádlott kijelentette, hogy ma sem tudja, miért ült négy és fél hónapot, mert nem követett el semmiféle vétket.

Megakartuk szervezni a szegény munkások szövetségét, mert napi 25 dinár bért kaptunk, amelyből nem tudtunk megélni. Ugy éreztem, hogy szervezeten kedvezőbb feltételek mellett kapunk munkát és megjavul a sorsunk. Rákitynál csakugyan jártam, de nem titkos gyűlésen, hanem baráti beszélgetésen és ott valóban szóba került a szervezkedés, amelynek egyedüli célja azonban a jobb munkabérek kiküzdése volt. Egy ilyen értekezleten jelen volt Szemlekar is, aki egy újságot adott át elolvasásra, de erre már nem volt időm, mert másnap letartóztatottak.

Elnök: Honnan ismerte Szemlekart?

Vádlott: Melencin egy lakóházhoz közeleső utcában lakott és azt mondotta, hogy rokonlátogató-

ban tartózkodik a községben. Rákitynál találkoztam vele, ahol elmesélte, hogy hogyan szervezkedik a városi munkásság.

Bunity elnök ezután sorba vette a lakásán talált iratokat és könyveket.

A vádlott beismerte, hogy az Agrárreform sirjánál című könyvet eladásra átvette, de a röpiratokat nem terjesztette. A könyv tartalmát sem ismerte és Pajdak Nikola megbízásából árulta, mert Pajdak azt mondotta neki, hogy az földműveseknek való.

Elnök: (Felmutat egy tintával írott névsort): Ez a vezetőségi névsor a kommunista szervezet elnöksége volt?

Vádlott: Nem! A megalakítandó földműveszövetség tagjait irtam fel akikről azt hittem, hogy részt fognak venni a szövetség engedélyezése esetén, annak munkájában.

Bunity elnök ezután felolvastatja a Slijapity lakásán lefoglalt röpiratokat, amelyeken a szavazástól való tartózkodásra hívták fel a választókat.

A vádlott mindvégig megmaradt a vallomása mellett és kijelentette, hogy a csendőrségen veréssel kényszerítették a kommunista szervezkedés vállalására.

Pajdak Nikola cipészegéd volt a következő vádlott, aki valóságos előadást tartott arról, hogy milyen kizsákolással vették ki belőle a töredelmes beismerő vallomást. Az újjai közé léceket erősítettek, vastag bottal hasbaütötték, majd puskatussal mellbeverték, oldalát lábbal rugták, amikor pedig sántikálva távozott a kihallgatásról, többször megpofozták.

Rákitynál valóban megfordult, de csak baráti beszélgetésre. Terjesztette a röpecdülakat, de csak azért, mert pénzt ígértek neki — Holznertől kapott egy könyvet, amelynek címe „Az agrárreform sirjánál“

Rendkívül érdekes

az illusztrált, népszerű rádióújság, a

„Radiowelt“

64 oldal terjedelemben (résznyomás).

Az összes európai leadóállomások programján kívül érdekes aktualitások és értékes technikai cikkek.

Egyes példányok ára 8 dinár.

Mutatványozástól ingyen kitled.

a Wiener Radiowerlag, Wien, I., 855

Postaizigassé 6/36.

volt. Sem a röpiratokat, sem a könyvet nem olvasta.

Elnök: A vizsgálóbírónál — ahol pedig nem verheték — beismerő vallomást tett és beismerte, hogy titkos kommunista szervezetet alakított, bár tudta, hogy tiltva van, csak azért, mert pénzt ígértek magának?

Vádlott: Ezt nem mondtam.

Szávin Zsárkó volt a következő vádlott, akit kihallgattak.

Nem érzi magát bűnösnek és csak annyi köze van az ügyhöz, hogy Pajdáktól röpcédulákat vett át és azokat kiosztotta. Nem olvasta el a cédulákat és azért vállalta el a terjesztését, mert Pajdák pénzt ígért. A csendőrségen sem ismerte be, hogy kommunista.

Hasonlóképpen vallott Loncsarszki Zsiva boeskorossegéd, a következő vádlott, akinek Pajdák ötven dinárt ígért, ha az átadott tizenöt-husz röpiratot kiosztja.

Elnök: Mi volt abban a csomagban, amit Szmederevca Palánkából kapott?

Vádlott: Egy levél volt mellékelve, valami szervezkedésről szólt, de én nem értettem meg. Sljapity beszélt arról, hogy anyagi helyzetünk megjavítására földművelésügyi szövetséget kell alakítanunk. Szemlekar beográdi cipész is erről beszélt egy baráti összejövetelen.

Elnök: A csendőrségen beismerte, hogy Beogradban megismerkedett dr. Markovity Szima volt kommunista képviselővel és Popovity Nikola ismert kommunista vezérrel, aiktól instrukciókat kapott a szervezkedésre.

Vádlott: Markovityot nem ismerem, csak Popovityot, de nem kaptam tőle tanácsokat.

Elnök: Popovity azt mondotta magának, hogy Oroszországba küldi képviselőnek.

Vádlott: Nem mondotta. A csendőrségen mindent beirtak a jegyzőkönyvbe, ami nekik tetszett. Egy őrmester megvert és ezért magamra állaltam.

Pesity Szlavkó cipész nem érzi magát bűnösnek. Szemlekarral Beogradban ismerkedett meg, kapott tőle ugyan egy könyvet „Sarló és kalapács” volt a címe, de nem olvasta végig. Röpiratokat nem terjesztett. Kommunista alapon nem akartak szervezkedni, Sljapity mondotta, hogy magasabb bér kiküzdéséért földművelésügyi szövetséget kellene alakítani.

A következő vádlott, Szávin Ráda melenci földműves elmondotta, hogy Pajdák, öccsével, Szávin Zsárkóval együtt járt nála és a lakásán egy csomagot hagytak hátra. Másnap csendőrök keresték a csomagot, amelyben röpiratok voltak — és ő ezt azonnal átadta. Nem tudta, hogy mi van a csomagban.

Kalugyerszki Tósa kumáni földműves Holznertől kapta a röpiratokat, hogy azokat falujában szétosztja. Ezt meg is cselekedte, de nem ismerte a cédulák tartalmát. Holzner pénzt ígért neki, ha a röpcédulákat terjeszti.

Ezután Holzner Domonkos becskerek lakos vallomását vették jegyzőkönyvbe. A tartományi választásokat megelőző napon felkereste őt, mint szakszervezeti elnököt, egy Szemlekar nevű egyén, kétszáz dinárt és egy csomag röpiratot adott át terjesztésre. Mivel a röpiratok szerb nyelvűek voltak, nem tudtam azokat elolvasni és Szemle-

kar sem adott bővebb magyarázatot. Szemlekar azt állította, hogy Beogradba kell sürgősen visszautaznia, később tudtam meg, hogy azután Melencire ment. Az a véleményem, hogy ágensprovokátor volt, aki engem, mint a politikától tartózkodó szakszervezeti munkást, be akart keverni.

Semmiféle bünt nem követtem el és kértem az Elnök urtól, hogy adhattak ki Melencire és Kumánra, amikor én becskerek vagyok. A csendőrség veréssel kényszerített, hogy olyan dolgokat vállaljak magamra, amelyeket nem követtem el.

Bischof Nikola 29 éves becskerek lakos azt vallotta, hogy szervezett munkás és nem tagja a kommunista-pártnak. A nála talált kommunista iratokat és gépirásos szervezkedési iratokat, román kommunista újságot, az Agrárreform sirjánál című könyvet Beogradból ismeretlen feladótól kapta. A Szervezett Munkást és a Munkásnapárt Szuboticáról. A Szovjet Újságot is Beogradból küldték. A jegyzőkönyvbe, ahányszor azt mondotta, hogy szakszervezeti tag, azt irták bele, hogy kommunista szervezet tagja és amikor elkészült a jegyzőkönyv, nem akarták felolvasni, ellenben veréssel kényszerítették az aláírására.

Branesity Gyura elmondotta, hogy harmincketten akarták megalkotni a földművelésügyi szövetséget, de nem kaptak rá engedélyt. A Munkásnapárt póstán kapta, de nem tudja, hogy kitől.

Sztancity Kojica és Baraesi Dina kumáni földművesek csupán a röpiratokat terjesztették, mert pénzt ígértek nekik.

Kihallgatásukkal a délelőtti tárgyalást befejezték és folytatását délutánra halasztották.

A délutáni tárgyaláson Jesity Bózsót hallgatták ki, aki elmondotta, hogy nála semmi kompromittáló nem találtak a csendőrök.

Csölity Cséda kijelentette, hogy nem nála találták a röpiratokat, hanem tíz éves öccsénél. Nem tagja semmiféle kommunista szervezetnek.

F. Bóra gimnáziumi tanuló a következő vádlott.

Egy éjjel — mondotta — kopogtattak az ablakomon. Szemlekar volt, aki megkért, hogy egy csomagot hagyjak nálam. Szemlekar melenci származású, személyesen ismerem, megtettem neki ezt a csekély szíveséget. Másnap a csendőrök elvették a csomagot.

Sz. Milivoj gimnazista volt azon a bizonyos megbeszélésen és kijelentése szerint, csak a munkások helyzetén akartak javítani a földművelésügyi szövetség megalakításával. A csendőrségen azért vallott másképp, mert verték.

Szolarov Szvetozár az uccán találta a „Sarló és kalapács” című könyvet és a Szervezett Munkást, melyet a csendőrség azután elkobzott.

Grenity Zsiva elmondotta, hogy csak az a bűne, hogy egy munkásnapárt vett Branesity Dinától.

Sz. Milos gimnazista vallomása során elmondotta, hogy két csomagot kapott azzal a megbízatással, hogy a benne lévő röpcédulákat terjeszse.

Elnök (a vádlotthoz): Ismeri Popovity kommunista agitátort?

Vádlott: Nem!

Elnök felolvassa Popovitynak a

To reggelt

Széppé varázsol

ELIDA

CRÈME DE CHAQUE HEURE

Kiválóan alkalmas a reggeli toilette tökéletesítésére. Azonnal felszívódik, a bőrt frissíti és alabástromszerű árnyalattal vonja be.

Nem fényes, nem zsíroz, nem tapad.

Nem látszik meg, de mindig hatásos. A nap minden órájában használható, — számtalan megcsodált arcbornek ez a krém a titka.

Elida Crème de Chaque Heure

vádlottnál talált levelét, amelyben többek között a következőket írja Sz-nek:

... munkánk nagy nehézségekkel jár, de nem szabad elcsüggednünk. A mi célunk, hogy az egész emberiség sorsán enyhítsünk.

Vádlott: Igen ezt a levelet hoztam írták, de egy sportegyesület ügyében, amelynek megalakítására vállalkoztam.

Elnök: A csendőrségen beismerte, hogy kommunista.

Vádlott: A csendőrök korbáccsal fenyegettek meg, ha nem írom alá a jegyzőkönyvet.

Elnök: Miért ment el a titkos gyűlésre? ...

Vádlott: Nem volt az gyűlés, hanem baráti összejövetel. Meg akartuk javítani a földművelésügyi szövetség megalakításával a dolgozó emberek sorsát. Olyan nyomorban élnek, hogy sirni kell ...

Szolarov Milivoj és Deszopotov Mita lényegtelen vallomása után, Poljiglava Velimirt hallgatta ki a bíróság. Poljiglava elmondotta, hogy valami „republikánus iratokat kapott” és azokat találta meg a lakásán a csendőrség.

Elnök: Kommunista vagy?

Vádlott: Nem — radikális!

Derüs volt Radina Cséda vallomása, aki a következőket mondta:

Láttam a vásáron egy cifra diszkrét „brossot” és megvettem. Otthon láttam, hogy valami republikánus tartalma van.

(A vádlott brossura helyett következétesen „brossot” használt. — A szerk.)

Rakity Veszelin vádlott nem je-

lent meg, mert katonai szolgálatot teljesít.

A bíróság ezután áttért a tanuk kihallgatására.

Mejity József csendőrőrmester a nyomozás lefolytatását ismertette és az elnök kérdésére kijelentette, hogy nem verte a vádlottakat. Jesity vádlott erre felugrott a vádlottak padjáról és bekiáltott: Engem megvert.

Osztóity védő (kérdést intéz a tanukhoz): Igaz, hogy a gyanúsítottakat egészségtelen pincében tartotta?

Tanu: ... amilyen már a fogda ...

Mrkusity védő: Tudja maga, hogy mi a kommunizmus.

Tanu: Tudom.

Tomity Gyura csendőrőrmester a következő tanu. Amikor arra a kérdésre került a sor, hogy verte-e a gyanúsítottakat, a vádlottak egymás után felugranak és elmondják a vallás lefolyását.

Osztóity védő: Igaz-e, hogy a község népe a veretés hírére a község háza elé ment és tiltakozott a gyanúsítottak bántalmazása miatt.

Tanu: Erről nem tudok.

Petryty Milos csendőrőrmester elmondotta, hogy bizalmas uton szerettek tudomást a kommunista szervezkedésről és a letartóztatottak valamennyien beismerték bűnüket. Arra a kérdésre, hogy a foglyokat verte-e, többen elmondják, hogy miképpen bántalmazta őket.

Több jelentéktelenebb tanuvallomás jegyzőkönyvbe vételével a tárgyalás véget ért és folytatását ma délelőtt nyolc órára halasztották.

Kár, hogy nem igen lehet a szájból és az odvas fogakban elősködő sokféle mikróbát mindenkinek szeme látára megnagyítani. Azok, akik nem akarják belátni, hogy a szájat mindenestre ki kell öblögetni egy antiszeptikus folyadékkal – még pedig naponként többször – ettől a látványtól úgy elrémülnének, hogy azonnal hozzászoknának a rendszeres szájjápoláshoz. Fogkrém és fogpor semmiképp sem elegendő, mert ezek nem jutnak el a rothadás fészkeihez, a fogüregekhez, a zápfogak hátsó falához stb., pedig világos, hogy ép ezeken a helyeken van legnagyobb szükség a következetes, naponkénti tisztogatásra. Ez pedig csakis egy valóban antiszeptikus szájjal történő öblögetéssel érhető el. Az Odol antiszeptikus! Az Odol igazán antiszeptikus! Egészen bizonyos, hogy az Odol antiszeptikus!

erős szájoöblítés Odollal frissé és üdévé teszi a lehelletet

■ HIREK ■

Bankett az új törvényszéki elnök tiszteletére. A becskerekai ügyvédi kar a becskerekai törvényszék új elnöke, Bunity Ivó tiszteletére, szombaton este fél kilenc órakor bankettet rendez a Vojvodina éttermében.

Tűz. Okolisán Péter máltoráki földmives házában udvarán kigyulladt és elégett az ott felhalmozott szalma. A lángok csaknem átterjedtek a közelben álló lakóházra is, a lakosság órákig tartó munka árán azonban lokalizálta a tüzet.

Miért kísérte meg az öngyilkosságot az életunt táviratképesítő? Megirta a Torontal, hogy Marjanov Milan becskerekai táviratképesítő szerdán reggel ecetsavat ivott és kihallgatásakor azt mondta Makszimovity rendőrkapitánynak, hogy nehéz szolgálata miatt akart megválni az élettől. Időközben kiderült, hogy Marjanovnak más indítókai voltak tette, végrehajtására. Egy becskerekai bankból kétezer dinár kölcsönt vett fel és a pénzzel egyenesen az egyik becskerekai kocsmába ment, ahol elitta a kölcsönt. Három napig lakása felé sem nézett és hivatalát sem látogatta, hanem azt üzentette be, hogy betegsége miatt otthon maradt. Felesége és gyermekei időközben elhagyták és valószínű, hogy efeletti elkeseredése és a kölcsön elmulatása miatti következményektől félve, követte el tettét.

Drága szerelem... A becskerekai törvényszék büntető tanácsa tegnap délelőtt folytatta Jovánovity Cséda kumáni földmives bűnpörének a tárgyalását. Jovánovity erkölestelen merényletet követett el egy 82 éves lábatlan nyomorék asszony ellen, aki Kumán község kegydíjából az ottani görög keleti temető házában tengeti életét. H. R. kihallgatásakor kijelentette, hogy nem kéri Jovánovity megbüntetését. Dr. Mrkusity Jozsif védő, bizonyítékok hiányában a vádlott felmentését, míg dr. Parvanj Andrija ügyész a szigorú megbüntetését kérte. A bíróság Jovánovityt erőszak kísérlete címén bűnösnek mondotta ki és négy havi fogházra ítélte, melyet az eddigi vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Az ítélet jogerős.

A becskerekai gimnazisták tanulmányi kirándulása. A becskerekai főgimnázium mindkét tagozatának huszonegy növendéke Vajda Lajos és Sztanojevit Mita főgimnáziumi tanárok vezetésével tanulmányi kiránduláson vettek részt, melynek során az Aldunán át Zajecsárba, Nisbe, Szkopljéba, Prisztinába, Koszovóra, Krusevára, Ljubosztinába, Vrnjacska Banjára, Csacsakra és a Sumadián keresztül Beográdba látogattak el. Mindenütt megtekintették a nevezetesebb látnivalókat, Beográdban a muzeumokat, a várat, az Ávalát és színházban is voltak. A kilenc napos kirándulásból szerdán érkeztek haza és utjuk során megismerték úgy földrajzilag, mint történelmileg és etnografailag egész Szerbiát.

A tisztviselői „Beszerzési szövetkezet” tudomásul adja t. tagjainak, hogy a szövetkezet udvarában (a volt Schneider-féle dobozgyár épületében) új szabó- és cipészműhelyt nyitott, ahol igen olcsó ár mellett dolgoztat Ugyanott azonnal kiadó még egy helyiség szövetkezeti kárpitos részére.

A Szent hegy. (Sajtóbejelentés az Orientben.) Az Ufa filmjeit mindig a megkülönböztetett jó ízlés, szépség, ötletesség jellemzi. Ebben a filmben azonban túlhaladták önmagukat. A tájfelvételek csodaszépsége, a tenger bámulatos sokfélesége, Svájc gyönyörű hegyei, a skiverenyek, azok az örült tempójú iramok le a hóval borított sziklakon — valósággal elragadják az embert. A szent hegy minden tekintetben nyeresége a filmprodukciónak és élvezete a nézőnek.

Vendégségbe ment meghalni. A bánási Beodra községben tegnap reggel öngyilkosság történt. Szabó Péter 37 éves molli földmives vendégségben volt Beodrán és a vendéglátó rokonának a padlásán felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt. Szabó gyógyíthatatlan betegsége miatt vált meg az élettől.

Négymilliókétszáz ezer dinár a nyeresemény az osztálysorsjegyek júliusban kezdődő huzásain. Az első osztály huzása július 8-án lesz. Siessen kiváltani sorsjegyét Radanov és Delfel-cégnél, Főucca.

Szőnyeg, függöny, cocos-szőnyeg és lábtörő, bonnes-femmes, plüssből asztal- és ágytakaró, divánátvető, angora stb. nagy választékban és feltűnő olcsón Benzec Antal és Fia cégnél kapható Velikibecskerekben

Hirdessen a sajtó alatt levő becskerekai cím- és lakjegyzékben. A könyvben feladott hirdetések a folytatolagos közlés során a „Torontalban” is megjelennek. A könyv számos évig közkézen forgó munka lesz, a benne elhelyezett hirdetések igen értékesek! A díjszabás olcsó. Aki hirdetni óhajt, közölje szándékát s a kiadóhivatal (telefon 21. szám) kiküldi hozzá akvizítorját.

■ Sport ■

Motor- és kerékpárverseny. A becskerekai „Budutynoszt” kerékpár-egylet folyó hó 16-ikán, Urapján délután négy órai kezdettel nagy-szabású motor- és kerékpárversenyt rendez. Ezen a versenyen résztvesznek: Beograd, Szubotica, Noviszád, Pancsevó, Sztáribecsej és Velikibecskerek legjobb versenyzői. A verseny legérdekesebb száma a női motorverseny lesz, amely iránt már most nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Egyben felkéretnek azon helybeli és vidéki motortulajdonosok (ha nem is egyleti tagok), akik ezen versenyen még résztvenni szándékoznak, hogy ezt jelentsék be legkésőbb folyó hó 12-ikéig Babinszky István egyleti titkárnál (Munkásbiztosító pénztár), akitől a kellő felvilágosítást megkaphatják.

Od načelnika grada Vel. Bečkereka. Broj 14385—1927. XVI

Nabavka plinskog ulja za gradsku električnu centralu.

Grad Veliki Bečkerak održaće drugu ofertalnu licitaciju 15. juna 1927. godine u li sati pre podne u gradonačelničkoj kancelariji za nabavku tri cisterne plinskog ulja.

Ponude imaju biti snabdevene sa taksonom markom od 100 dinara i na kuvertu naznačeno „Ponuda za liferovanje plinskog ulja”. Kaucija se polaže u smislu 88. člana zakona o Drž. računovodstvu. Isto tako uz ponudu mora se priklučiti uverenje o nadmetačkoj sposobnosti, kao i uverenje o isplaćenoj porezi, a u ponudi ima se naznačiti, da su svi uslovi poznati i da se istima podvrgava.

Naknadno prispele ponude, kao i one, koje ne odgovaraju odredbama čl. 87., 88., 90., 91. i 93. Zakona o Državnom računovodstvu, neće se uzeti u obzir. Uslovi, po kojima se ima izvršiti liferacija, mogu se za vreme zvančnih časova kod gr. računovodstva dobiti.

U Vel. Bečkereku, 31. maja 1927.

B. Aleksić
gradski načelnik.

Lipik-fürdőn (Szlavóniában)

junius hó 6-tól szeptember hó 15-ig
mint fürdőorvos rendel
Dr. DOBRA I. ARNAUTOVIĆ
beográdi orvos.
Lakás: Müller-villa, a Kurhotellel szemben
lévő uccában. 1198

Egy vizsgázott 1192

stabilgépész felvétetik a sörgyárba.

Lazar Dundjerski pivara Veliki-bečkerak.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálást és vasuti szállítástól eredő mindennemű visszkerosztéket (hiányok, sérülések és határidő túllépések). Velikibecskerek, Etvesova u. 5. Fuvarlevelek a „METEOR” irodában, Wilsonov trg 1. (Korona-szállóval szemben) is leadhatók részre.

Minden községben keresek

utazó- és helyiügynököket

műtrágya, szén, tűzifa, zsák stb. eladására. 1179

Lederer Dezső-cég Sombor.